

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติที่มีความสำคัญต่อคนไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ และเป็นศิลปสมบัติทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้อุดหนุนสร้างสรรค์ไว้ คนไทยทุกคนจึงควรช่วยกันสร้างไว้ให้คงอยู่คู่กับความเป็นไทย นอกจากนี้ภาษาไทยจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติให้เกิดความเข้าใจกัน มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว วิชาภาษาไทยยังเป็นวิชาพื้นฐานซึ่งมีความจำเป็นมากเพราะนอกจากเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้วิชาอื่นๆ อีกด้วย ฉะนั้นการสอนภาษาไทยสำหรับเด็กที่เริ่มเรียนหนังสือในระบบโรงเรียน เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจ มีความสามารถและมีทักษะในการใช้ภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน จึงเป็นงานที่มีความสำคัญมากจะมีบ้างบางครั้งก็วิชาภาษาไทยมักจะถูกกละเลยและลดบทบาทลงไป เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้กันมาตั้งแต่เกิด ถือว่าไม่เรียนก็สามารถรู้ได้ ฟังรู้เรื่อง พูดได้สื่อสารได้ อีกทั้งก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนการสอนภาษาไทยได้ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและจดจำได้นาน ตลอดจนการจัดสภาพบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ในรูปแบบของการสอนแบบผสมผสาน เพื่อให้เด็กมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนเป็นเชิงทักษะสัมพันธ์ด้วยการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบที่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน (เพ็ญศรี กัณกา, ม.ป.ป. : 5)

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้จัดวิชาภาษาไทยให้อยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ โดยมีเหตุผลว่า การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาไทยให้ได้ดีนั้น จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นและประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้เพราะนอกจากภาษาไทยจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ แล้วยังเป็นกุญแจไปสู่ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วย โดยนักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน การเขียน และการสนทนาซักถาม และลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของภาษาไทยถือเป็นวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ การเรียนภาษาไทยจึงต้องใช้เวลาและอาศัยความขยันอดทนของนักเรียนในการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องอาศัยความตั้งใจจริงของครูที่จะนำทฤษฎีการเรียนต่างๆ มา

ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา สภาพและความสนใจของนักเรียน ครูจะต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะสอนให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางภาษาเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด หลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษามีจุดประสงค์ที่จะให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล มีทักษะทาง การคิดและการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนแสวงหาสิ่งจำเป็นในชีวิตอย่างมีวิจารณญาณ และมีเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาและวรรณคดี ครูผู้สอนจึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียน การสอนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในชั้นเรียนคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนในชั้นนี้มี ประสบการณ์ในโรงเรียนเป็นครั้งแรก พื้นฐานทางภาษาและความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน เนื่องจากข้อจำกัดทางอายุและวุฒิคุณธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นชั้นที่ต้องวางพื้น ฐานทางภาษาที่ถูกต้องให้แก่เด็กนักเรียนอย่างชัดเจน เพราะถ้านักเรียนเรียนภาษาไทยได้ดี นักเรียน ก็จะมีผลการเรียนในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ดีตามไปด้วย รวมทั้งส่งผลระยะยาวไปถึงผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในชั้นต่อๆ ไปด้วย (เพ็ญศรี กันกา, ม.ป.ป. : 5)

จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาปีการศึกษา 2539 (กรมวิชาการ, 2540) ตามโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามจุดหมาย และ เนื่องจากปีการศึกษา 2539 เป็นการครบวงจรของการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประเทศจึงมีความสำคัญยิ่งที่จะเป็น ข้อมูลบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร โดยเฉพาะ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามจุดหมายของหลักสูตรในระดับชั้นประโยค ประถมศึกษา (ป.6) ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการวัดผลประเมินผลและอนุมัติผลการเรียนของนักเรียนเอง กรมวิชาการจึงได้ดำเนินการประเมิน เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับประเทศเป็นระยะๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตร จากการประเมินพบว่า ความสามารถทางภาษาไทยและความ สามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดนราธิวาสอยู่ในระดับ ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในจังหวัดนราธิวาสยังไม่ เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสอดคล้อง กับจุดหมายหลักสูตร จึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้น่าสนใจ เพื่อ จะให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานี้เป็นอย่างดี ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนใน อนาคต โดยควรพิจารณาปรับปรุงตั้งแต่การเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นไป

ปัญหาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเนื่องจาก จังหวัดนราธิวาสเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ดังนั้นอิทธิพลต่างๆ ทั้งในเรื่องของศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีจึงถ่ายทอดสู่กัน ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดมีชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการนับถือศาสนาอิสลามและการใช้ภาษาพูดที่มีภาษามลายูพื้นเมืองหรือภาษายาวีเป็นภาษาประจำถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นเมื่อมีการขยายการศึกษาภาคบังคับไปจนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งที่กลายเป็นปัญหาเรื้อรัง และส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของคนในจังหวัดก็คือ ความตกต่ำทางด้านการศึกษา (อมรรัตน์ ไกรสุข, 2537) โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานมาก่อนและไม่ได้เป็นภาษาที่ใช้มาตั้งแต่เกิด การแทรกแซงวัฒนธรรมทางภาษาจึงเกิดขึ้นที่โรงเรียนเป็นแห่งแรก และถึงแม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่จะผ่านการเตรียมความพร้อมในชั้นอนุบาลมาแล้วก็ตาม แต่ด้วยสภาพพื้นฐานทางวัฒนธรรมและความอ่อนวัยของนักเรียนเมื่อถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงต้องใช้เวลาเพื่อการปรับตัวของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชา ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มีความรู้ในการฝึกฝนทักษะต่างๆ และหลักเกณฑ์ทางภาษา ให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ดีและมีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมา มีวิธีการแก้ปัญหาและสนองความต้องการของครูได้ โดยใช้วิธีการนิเทศการสอน ซึ่งจะสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนของครูได้โดยตรง โดยผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องทราบปัญหาและความต้องการของครูก่อน เพื่อวางแผนการนิเทศให้ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริง อันจะทำให้การนิเทศการสอนประสบผลสำเร็จ และสามารถแก้ไขปัญหการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ตรงกับจุดหมายของหลักสูตรได้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการสอนนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของครู อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดนราธิวาส ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสเท่านั้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)
2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยประเมินจากความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนจากแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจในด้านต่อไปนี้

 - 3.1 หลักสูตร
 - 3.2 การเตรียมการสอน
 - 3.3 กิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
 - 3.4 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.5 การวัดผลและประเมินผล

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการการนิเทศการสอน หมายถึง ระดับความต้องการและวิธีการได้รับการนิเทศของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนในกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารและผู้นิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา นำไปวางแผนและดำเนินการนิเทศการสอนในกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศจากสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ/อำเภอ / จังหวัด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในกลุ่มทักษะภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย